

1. Шевцова Г. Г. Виховання поваги до матері в молодих школярів засобами етнопедагогіки // збірник наукових праць «Професійна освіта: методологія, теорія та психологія», м. Київ, 2016. – С. 208-217.

УДК: 37.034:39

ШЕВЦОВА Г. Г.

## ВИХОВАННЯ ПОВАГИ ДО МАТЕРІ В МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗАСОБАМИ ЕТНОПЕДАГОГІКИ

У статті окреслено проблему виховання поваги до матері в учнів молодшого шкільного віку, що виступає основою формування духовно-моральних цінностей особистості. На основі аналізу теоретичного матеріалу з етнопедагогіки виокремлено основні засоби виховання шанобливого ставлення до матері, застосування яких в навчально-виховному процесі початкової школи сприятиме його активізації та гуманізації.

Встановлено, що використання в практиці початкової школи етнопедагогічних засобів повинно відбуватися з урахуванням одного з основних принципів етнопедагогіки - урахування вікових особливостей дітей молодшого шкільного віку, що характеризується психологами як сенситивний період для формування найкращих загальнолюдських рис характеру. Знання та вміння, які отримав учень у цьому віці, пізніше стають основою для формування стійких моральних звичок і переконань.

В результаті проведеної роботи розроблено методичні поради щодо застосування засобів етнопедагогіки в навчально-виховному процесі початкової школи.

Підтверджено, що традиції та правила звеличення та вшанування жінки-матері, які в усі часи існування українського суспільства вважалися обов'язковими, й зараз залишаються актуальними та дієвими.

**Ключові слова:** *виховання поваги до матері; етнопедагогіка; засоби виховання; молодші школярі; моральне виховання.*

**Вступ.** Реформування сучасної системи освіти України відбувається на тлі кризового стану українського суспільства. Втрата традиційних моральних норм, правил, деформація системи національних цінностей ускладнюють процес виховання підростаючого покоління. Гострої актуальності набуває завдання формування особистості, здатної встановлювати гуманні взаємини з оточуючими людьми, однолітками, батьками, глибоко цінувати все те, чим багата українська традиція.

Формування кожної особистості починається з сім'ї, що виступає міцним фундаментом для розвитку найкращих моральних якостей особистості й

ціннісних орієнтацій та є головним каналом культурно-освітнього зв'язку між поколіннями. Науково доведено, що провідну роль у сімейному вихованні виконує мати - перший педагог і вихователь маленької дитини. Материнський приклад учить дитину любити батька, рідних, сприяє формуванню ставлення дитини до навколишнього світу, що виступає умовою розвитку її як особистості.

Сучасне життя породило безліч проблем у стосунках між рідними людьми, зокрема між матір'ю та дитиною. Негативними наслідками цього стали прояви неповаги, хамства, відсутність будь-якої допомоги та турботи, байдужість, нелюбов із боку рідних дітей. Із приводу цього національна програма «Освіта» («Україна XXI століття»), «Національна програма виховання дітей та учнівської молоді в Україні» (2004), «Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді» (2014) зобов'язують педагогів та психологів нашої держави приділити належну увагу вихованню духовно-моральної культури, поваги до батька та матері, пошани до предків, збереження та збагачення українських родинних традицій та звичаїв.

Традиції української етнопедагогіки завжди привертали увагу відомих філософів, педагогів, психологів. Свого часу багато напрацювань було зроблено філософом-мислителем Г. Сковородою. Його думку щодо природовідповідності виховання підтримував у своїх роботах класик педагогічної науки К. Ушинський.

Над проблемою поваги до людини як ключової у формуванні особистості працювали науковці Д. Ахундова, Д. Бакієва, О. Кульчицька, Г. Прозоров. Результати їх робіт дозволили нам виокремити компоненти поваги та визначити повагу до матері як ушанування, звеличення її за власні заслуги та достоїнства, позитивні якості, а також встановити, що повага до матері ґрунтується на любові до неї та визнаному авторитеті [1].

Поважне відношення до матері припускає чуйність, чемність, делікатність, визнання достоїнств, заслуг, врахування прав, свободи, увагу до

інтересів, праці, небайдужість до її емоцій, хвилювань, неможливість завдати їй шкоди.

Видатні педагоги Г. Ващенко, С. Русова підкреслювали важливість використання етнопедагогічних засобів у моральному вихованні особистості, але значно більшої уваги потребують дослідження, що стосуються виявлення, аналізу засобів етнопедагогіки для виховання поваги до матері в молодших школярів. У них – невичерпний виховний потенціал, доведений історією існування українського народу.

Таким чином, **метою** нашої публікації є дослідження теоретико-прагматичного аспекту виховання поваги до матері засобами етнопедагогіки.

**Виклад основного матеріалу.** Українська етнопедагогіка є величезною скарбницею навчально-виховних засобів, що розглядаються в літературі як вид діяльності, явище чи предмет, які можуть впливати на особистість в певному напрямку. До природних засобів належать: слово, фольклор, авторитет батьків, праця, навчання, навколишня природа, домашній побут, національні звичаї та традиції, громадська думка, духовно – моральний мікроклімат сім'ї, суспільний досвід, преса, радіо, телебачення, режим дня, література та мистецтво, книга, кіно, театр, музей, виставки, ігри та іграшки, свята, обряди, символи, атрибути, реліквії. До надприродних – релігія [8, с.168]. Усі вони взаємопов'язані та в комплексі дозволяють у виховному процесі досягти найкращих результатів.

Аналіз теоретичного матеріалу з проблеми виховання поваги до матері в учнів дозволив нам визначити основні найвпливовіші виховні засоби української етнопедагогіки, застосування яких у навчально-виховному процесі початкової школи дозволить отримати оптимальні результати в моральному вихованні молодших школярів.

Треба зауважити, що використання в практиці початкової школи етнопедагогічних засобів повинно відбуватися з урахуванням одного з основних принципів етнопедагогіки - урахування вікових особливостей дітей молодшого шкільного віку. Цей вік характеризується психологами як сенситивний період для формування найкращих загальнолюдських рис

характеру. Знання та вміння, які отримав учень у цьому віці, пізніше стають основою для формування стійких моральних звичок і переконань.

Український психолог І. Бех у своїх дослідженнях зробив висновок, що в дітей молодшого шкільного віку «помітно підвищується загальна психологічна сприйнятливості до виховних впливів, що допомагає розширенню зони найближчого морального розвитку. Завдяки потребі звертатися до власного внутрішнього світу, підвищується рівень його усвідомлення й дієвість регулюючої функції. Відтак, відповідальні наміри набувають все більшої питомої ваги в поведінці й діяльності школярів» [2]. Поведінку оточуючих людей молодший школяр починає пов'язувати з самооцінкою власних дій. Він оцінює свої вчинки у відповідності до засвоєних ним правил, у своїх міркуваннях про інших людей він починає надавати більшого значення своїм власним критеріям.

У скарбниці української етнопедагогіки існує велика кількість навчально-виховних засобів морального виховання молодших школярів, а саме: рідна мова, національна міфологія та символіка, народне мистецтво, національні традиції, звичаї, обряди, народні іграшки, ритуали, природа, але одним із найвпливовіших вважається український фольклор. Ця частина національної духовної культури в усі часи існуванні українського суспільства допомагала нашому народові виражати своє розуміння світу, самовиражатися, фіксувати та передавати набуті знання і досвід підростаючому поколінню.

Традиції та правила звеличення та шанування батьків, бабусь та дідусів, усіх дорослих завжди були обов'язковими в житті української родини. Народна педагогіка пильно стоїть на сторожі здійснення цих життєвих правил, засуджуючи тих дітей, які цураються своїх батьків, забувають про свій обов'язок перед ними. На допомогу в моральному вихованні приходять народні прислів'я і приказки – своєрідний кодекс норм життя і поведінки людини, поетичний погляд на світ. Прислів'я мають повчальний зміст, приваблюють яскравою грою слів, барвистістю мови, ритмікою, тому вважаються ефективним етнопедагогічним засобом виховання дітей молодшого шкільного

віку. Прислів'я, зміст яких направлений на виховання поваги та любові до жінки-матері, умовно можна поділити на такі групи:

1) *Про любов дітей до матері:* Біля рідної матки добре дитятку. Рідних багато, а мати рідніше. Сліпе щеня і той до матері повзе. При сонечку тепло, при матері добро.

2) *Про материнську любов:* Всякій матері свої діти милі. Матері кожної дитини жаль, бо котрого пальця не вріже, то все болить. Матері своїх дітей жаль: хоч найменшого, хоч найбільшого. Дитина плаче, а матері боляче. Мене мати цілий вік дурила: казала «битиму», та й не біла. На світі знайдеш усе, крім рідної матері. На сонці тепло, а біля матері добре. У сови погані совенята, а все їй найкращі.

3) *Про любов та повагу до батьків:* Усе купиш, лише тата й мами - ні. Хто матір і батька почитає, той навіки не гине. Найцінніше і найдорожче на світі - це мати і батько. Не залишай батька і матері на старості років, і Бог тебе не залишить. Батька й матір годувати - борги віддавати.

4) *Про материнське покарання:* Матушкин гнів, що весняний сніг: і багато його випадає, та скоро розтане. Мати одною рукою б'є, а другою гладить.

5) *Про мати й мачуху:* Мати голівку мие - пригладжує, а мачуха мие - прискубує. Мати рідна б'є, так гладить, а мачуха і гладить, так б'є. Мати б'є, то не болить, а мачуха як подивиться, то й на душі холоне. Мати гладить по шерсті, а мачуха проти шерсті. Мати дітей пушить, а мачуха сушить.

6) *Про любов до рідної неньки й до Батьківщини:* Одна у людини рідна мати, одна у нього і Батьківщина. Рідна земля - матінка, чужа сторона - мачуха.

Народна педагогіка визначає неординарні функції матері: годує дітей, як земля людей; мати - опіка й охорона дітей; мати - душа сім'ї, берегиня домашнього вогнища, добра, тепла і затишку. Із наведених прислів'їв і приказок ми бачимо, як народ говорить про почуття міри в суворості, вимогливості й любові до дитини та особливу виховну місію матері.

Етнопедagogіка наголошує на великому значенні батьківського авторитету, який визначається взаєминами між батьком і матір'ю, їхнім ставленням один до одного, умінням користуватися батьківською владою, громадським обличчям батьків, прагненнями, ставленням до дітей, до їх потреб й інтересів, усіх членів родини і до людей взагалі. Діти поважають батьків вимогливих, чуйних і уважних до дитячих потреб і запитів, тактовних і витриманих, ініціативних в організації різних корисних справ - дитячих, родинних, громадських.

Разом із батьками маленька дитина, ще не вмючи читати, потрапляє у світ казок, який через товщу віків несе її в осередок добра й милосердя [6, 190]. У казці вміщується все: багатогранність життя, побуту, звичаї українського народу, його історія, мораль. Жінка в ній – обов'язково берегиня, господиня, красуня, справжній національний ідеал. Найулюбленіші казки дітей молодшого шкільного віку є «Котигорошко», «Івасик-телесик», «Мудра дівчина», «Вовк та семеро козенят», «Казка про соловейка», «Ох», «Невдячні сини», «Царівна-жаба», «Дідова дочка і бабина дочка» та інші. У них розкриваються особливості родинного життя, прославляються найвищі моральні якості людини: мудрість, працьовитість, любов до батьківської домівки, батька й матері, до рідної землі. Аналогічні казки є в літературній скарбниці різних народів: «Дві матері, дві доньки» (індійська казка), «Зозуля» (ненецька казка), румунська казка Александру Мітру «Про хлопця, що забув рідну матір». Над цими казками можна працювати на уроках та інсценізувати їх у виховних заходах, що сприятиме активізації навчально-виховного процесу та допоможе вчителю зробити ефективним процес виховання моральної особистості.

Значний масив народної прози також становить фольклорна документалістика: легенди, перекази, оповідання, які тривалий час були основним засобом передачі життєвих та історичних знань [6, 203]. Їх вплив на формування особистості молодої людини доведений роками. Із покоління в покоління люди переказували своїм дітям легенди, що оспівували материнську любов, жіночу красу, вірність - «Про сміливу матір», «Про вишиванку»,

«Легенда про матерів», «Дівочі скелі», оповідання «Про стару матір і поганого сина».

Одним із найцінніших духовних скарбів українського народу вважається лірична пісня, що містить інформацію про різні прояви життя людини, спільноти, нації, тому є неоціненним джерелом народних звичаїв, традицій, вірувань. Умовно їх розділяють на соціально-побутові та родинно-побутові. Проблематика нашої роботи вимагає звернення до родинно-побутових пісень, які з особовою лірикою передають почуття, переживання, бажання людини, пов'язані з її особистим і родинним життям [6, 170]. Тематика пісень про родинне життя різноманітна. Нашу увагу привертають пісні про долю жінки-матері, материнські почуття, невтішне горе втрати сина або доньки, неповагу рідних дітей («Ой за гори та буйний вітер віє», «Балада про матір», «Пісня про матір», «Летіла зозуля», «Пісня про рушник («Рідна мати моя»)). Усі вони - поетичні історії людських сердець, які возвеличують високі ідеали родинних стосунків: кохання, вірність, скромність, довіру, щирість, повагу, суворо засуджують зраду, високо підносять любов і пошану до рідних батька й мати. Здорова родина, де панує любов та злагода, у якій батьки люблять своїх дітей, а діти їх поважають – основа світогляду українців.

Необхідно відмітити, що в українському фольклорі є особливі пісні, призначені тільки для дитини і виконуються одноосібно матір'ю або іншим членом родини – це колискові пісні. Уже з перших днів життя, перших материнських мелодій людина вчиться розпізнавати звуки, ритм, серцем відчувати красу виспіваних найдорожчою людиною слів [6, 227]. Жодна пісня не передає стільки любові й тепла матері до рідного сина або доньки як колискова пісня, яка залишається в серці людини на все життя.

Цікавим є той факт, що в давнину матері приспівували над колискою слово «леле». Давнє значення його - заколисувати маленьку дитину й досі зберігається в російській мові – «лелеять». Із часом слово набуло й інших значень: «пестити, голубити, колихати». Зі словом «леле» в Україні пов'язують

назву птаха-лелеки. На цьому ґрунті виникло повір'я, нібито маленьких дітей приносить лелека [6, 230].

Найбільш популярними на території нашої країни були такі колискові: «Люлі, люлі мій синочку», «Ходить сон по долині», «Ой спи, дитя, колишу тя», «Ой ходила журавочка», «Коте сірий», «Спи, дитино, спи». Їх неповторну мелодію, пестливі слова разом з материнською любов'ю людина проносить через усе життя.

Любов та повагу до матері український народ висловлював через започаткування в 1929 році Свята Української Матері. Це сталося, коли Союз українок в Галичині звернувся до громади із закликом зробити другу неділю травня святковою. Головним генератором цього свята стало шкільне учительство. До цієї події готувались заздалегідь. У школах діти отримували індивідуальні завдання – кожного дні молитися до Богородиці за здоров'я своїх матерів, на вітальних листках-карточках малювати ті квіти, які символізують найкращу рису твоєї матері. Наприклад, фіалка символізує скромність, троянда-любов і доброту.

Напередодні Свята Української Матері діти садили квіти, бо в цей день вони йшли з букетами до церкви, замаювали квітами пам'ятники святим, каплиці. Це було справжнє свято Жінки-Матері. Діти також слали молитви до Богородиці з проханням дати кращу долю Україні.

Отже, традиції та правила звеличення та шанування жінки-матері завжди були неодмінні в житті українського суспільства, вони й зараз залишаються актуальними та дієвими.

Як результат проведеної роботи з дослідження проблеми виховання поваги до матері засобами етнопедагогіки в молодших школярів пропонуємо такі методичні поради:

- 1) виховання в дітей молодшого шкільного віку поваги до жінки-матері повинно відбуватися на основі традиційного виховання в тісній співпраці школи і сім'ї з урахуванням основних принципів сучасної педагогіки;



2) використовуючи засоби етнопедагогіки, варто ознайомлювати учнів з життєвим етикетом, відображеним в казках, оповіданнях як складовою частиною народного етикету, морального виховання та виховного ідеалу українського народу;

3) закріплювати отримані на уроках знання необхідно в повсякденному житті за допомогою прислів'їв і приказок, дидактичних вправ та ігор, які виховують у молодого громадянина чуйність, чемність, делікатність, толерантність, доброту до рідної матері;

4) через дидактичні вправи та ігри, виховні заходи потрібно збагачувати словник дитини словами ввічливості, які виховують в дитини 6-11 років шанобливе ставлення до матері;

5) залучати батьків до спільного виконання домашніх завдань творчого характеру, проектної діяльності, підготовки родинних свят за найкращими українськими традиціями;

б) сприяти формуванню читацької активності учнів шляхом пропагування народної енциклопедичної, художньої, наукової літератури.

**Висновки.** Завершуючи виклад, зазначимо, що спроба осмислення людиною свого духовного походження, його сутності та значення викликає в сучасних освітян великий інтерес до вивчення національної історії, традицій, звичаїв, витоків матеріальної та духовної культури свого народу та спонукає до впровадження етнопедагогічних засобів виховання моральної особистості в навчально-виховний процес початкової школи. Застосування на уроках літературного читання, української мови, «Я у світі» народних прислів'їв, приказок, казок, ліричних пісень, які виховують в молодших школярів повагу до рідної матері, дозволить активізувати, гуманізувати навчально-виховний процес та досягти найкращих результатів в моральному вихованні підростаючого покоління.

Перспективним для подальшого вивчення визначаємо аналіз історії національної педагогічної думки в аспекті поставленої проблеми, дослідження

зарубіжного досвіду з питання виховання поваги до матері в молодших школярів.

### СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Ахундова Ш. Д. Г.* Уважение, его основа и типы / Шоля Джабир Ахундова. // Вестник Томского государственного педагогического университета. – 2013. - №1. – С. 188 -192.
2. *Бех І. Д.* Виховання особистості / І. Д. Бех. – К.: Либідь, 2003. – Т. 1. - 344 с.
3. Дорогоцінна енциклопедія українознавства / [під. ред. Ю. В. Жиронкіна]. – Донецьк: ТОВ «ВКФ БАО», 2009. - 288 с.
4. Педагогическое учение К. Д. Ушинского / [под. ред. Д. О. Лордкипанидзе]. – Москва: ГУПИ МП РСФСР, 1954. – 365 с.
5. *Повалій Л. В.* Виховання у підлітків поваги до батьків засобами етнопедагогіки: дис. канд. пед. наук: 13.00.01 / Повалій Людмила Вікторівна. - К., 1999. – 207 с.
6. *Руснак І. Є.* Український фольклор / Ірина Євгенівна Руснак. – К.: В.ц. «Академія», 2010. – 300 с.
7. *Сковорода Г.* Твори у 2 томах. / Г. Сковорода. - К.: АТ «Обереги», 1994. - Т.1. - 480 с.
8. *Стельмахович М. Г.* Українська родинна педагогіка / Мирослав Гнатович Стельмахович. – К.: ІЗМН, 1997. – 232 с.
9. *Щербань П. М.* Національне виховання в сім'ї / П. М. Щербань. - К.: ПП «Борівітер», 2000. – 260 с.

Shevtsova A. G.

### THE DEVELOPMENT OF RESPECT FOR THE MOTHER OF THE YOUNGER SCHOOLCHILDREN BY MEANS OF ETHNOPEDAGOGICS

The article outlines the problem of respecting the mothers of pupils of primary school age, which is the basis of formation of spiritual and moral values of the individual. The major methods of bringing up respectful attention to a mom, based on the analysis of theoretical material on ethnological pedagogics, their use in educational process in primary school will contribute to its revitalization and humanization.

It is established that the use in practice of elementary school ethnopedagogic funds should take into account one of the basic principles of ethnopedagogics - taking into account the age features of children of primary school, is characterized by psychologists as the sensitive period for the formation of the best human traits. Knowledge and skills received by the student at this age, later become the basis for the formation of steady moral habits and beliefs.

As a result of the work the methodical recommendations on the application of ethnopedagogics in the educational process of primary school have been developed.

It is confirmed that the traditions and rules of the exaltation and veneration of women as mothers, who in all times of the existence of the Ukrainian society were mandatory, and now remain relevant and effective.

*Keywords:; education of respect to mother; moral education; pedagogy; the means of education, younger pupils.*

Шевцова А. Г.

## **ВОСПИТАНИЕ УВАЖЕНИЯ К МАТЕРИ У МЛАДШИХ ШКОЛЬНИКОВ СРЕДСТВАМИ ЭТНОПЕДАГОГИКИ**

В статье обозначена проблема воспитания уважения к матери у младших школьников, что выступает основой формирования духовно-нравственных ценностей личности. На основе анализа теоретического материала по этнопедагогике выделены основные средства воспитания уважительного отношения к матери, применение которых в учебно-воспитательном процессе начальной школы будет способствовать его активизации и гуманизации.

Установлено, что использование в практике начальной школы этнопедагогических средств должно происходить с учетом одного из основных принципов этнопедагогике - учета возрастных особенностей детей младшего школьного возраста, который характеризуется психологами как сенситивный период для формирования лучших человеческих качеств. Знания и умения, которые получил ученик в этом возрасте, позже становятся основой для формирования устойчивых нравственных привычек и убеждений.

В результате проведенной работы разработаны методические рекомендации по применению средств этнопедагогике в учебно-воспитательном процессе начальной школы.

Подтверждено, что традиции и правила уважения и почитания женщины-матери, которые во все времена существования украинского общества считались обязательными, и сейчас остаются актуальными и действенными.

*Ключевые слова: воспитание уважения к матери; младшие школьники; нравственное воспитание; средства воспитания; этнопедагогика.*

## АВТОРСЬКА УГОДА НА ПУБЛІКАЦІЮ

Я, Шевцова Ганна Геннадіївна, підтверджую, що подана мною стаття «Виховання поваги до матері в молодших школярів засобами етнопедагогіки» до збірника наукових праць «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: методологія, теорія та технології» є оригінальною та раніше неопублікованою.

Конфлікту між авторами статті немає.

Дата

Підпис

Цим підписом я підтверджую, що із вимогами до оформлення, подання та публікації статей у збірнику наукових праць «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: методологія, теорія та технології» ознайомена та приймаю.

Я засвідчую написання статті особисто мною. Моя стаття не містить плагиату, не містить запозичень із досліджень інших авторів без посилання на їхні праці. Я несу відповідальність за всі факти, дані, висновки тощо, які наведені у статті.

Я погоджуюсь на проведення експертизи моєї статті членами редакційної колегії. У моїй статті немає відомостей, які заборонені відповідно до чинного законодавства до публікації у відкритому доступі.

Я даю згоду на публікацію моїх особистих даних у відкритому доступі в збірнику наукових праць «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА: методологія, теорія та технології».

Шевцова Ганна Геннадіївна, аспірантка кафедри педагогіки, психології й освітнього менеджменту Херсонського державного університету.

[anna-shevcova2@rambler.ru](mailto:anna-shevcova2@rambler.ru)

**ВІДОМОСТІ ПРО РУКОПИС НАУКОВОЇ СТАТТІ ТА ЇЇ АВТОРА**  
**Українською та англійською мовами**

Прізвище - Шевцова

Ім'я, по батькові – Ганна Геннадіївна

Науковий ступінь, вчене звання – відсутні

Місце роботи – Херсонський академічний ліцей ім. О. В. Мішукова  
Херсонської міської ради при Херсонському державному університеті

Посада – учитель початкових класів

Навчальний заклад, в якому навчається – аспірант кафедри педагогіки,  
психології й освітнього менеджменту Херсонського державного університету

Домашня адреса – м. Херсон, вул. Ушакова, б. 12, кв. 40.

E-mail - [anna-shevcova2@rambler.ru](mailto:anna-shevcova2@rambler.ru)

Контактні телефони - 0950850587

Назва статті – «Виховання поваги до матері в молодших школярів  
засобами етнопедагогіки»

Name – Shevtsova

Name – Anna G.

Academic degree, academic rank – no

Place of work – the Kherson academic Lyceum named after O. Mishukov at  
Kherson city Council of Kherson state University

The post – primary school teacher

Educational institution in which enrolled post-graduate student of the  
Department of pedagogy, psychology and educational management, Kherson state  
University

Home address – Kherson, s. Ushakov, 12, 40 sq.

E-mail - [anna-shevcova2@rambler.ru](mailto:anna-shevcova2@rambler.ru)

Contact numbers – 0950850587

The title of the article – "The development of respect for the mother of the  
younger schoolchildren by means of ethnopedagogics".

Анотація розширена англійською мовою.

**THE DEVELOPMENT OF RESPECT FOR THE MOTHER OF THE  
YOUNGER SCHOOLCHILDREN BY MEANS OF ETHNOPEDEAGOGICS**

The article outlines the problem of respecting the mothers of pupils of primary school age, which is the basis of formation of spiritual and moral values of the individual. The major methods of bringing up respectful attention to a mom, based on the analysis of theoretical material on ethnological pedagogics, their use in educational process in primary school will contribute to its revitalization and humanization.

It is established that the use in practice of elementary school ethnopedagogic funds should take into account one of the basic principles of ethnopedagogics - taking into account the age features of children of primary school, is characterized by psychologists as the sensitive period for the formation of the best human traits.

Knowledge and skills received by the student at this age, later become the basis for the formation of steady moral habits and beliefs.

As a result of the work the methodical recommendations on the application of ethnopedagogics in the educational process of primary school have been developed.

It is confirmed that the traditions and rules of the exaltation and veneration of women as mothers, who in all times of the existence of the Ukrainian society were mandatory, and now remain relevant and effective.

#### **Транслітерований список використаних джерел**

1. Akhundova Sh. D. H. Uvazhenye, eho osnova y typi (Respect, the basis and types) *Vestnyk Tomskoho hosudarstvennoho pedahohycheskoho unyversyteta*, 2013, Vol. 1, pp. 188 – 192. [in Russia]
2. Bekh I. D. Vykhovannya osobystosti (*Education of the individual*), Kiev, 2003, Part 1, 344 p. [in Ukrainian]
3. Dorohotsinna entsyklopediya ukrayinoznavstva (*Precious encyclopedia of Ukraine*), Donetsk, 2009, 288 p. [in Ukrainian]
4. Pedahohycheskoe uchenye K. D. Ushynskoho (*Teaching pedagogical of K. D. Ushinsky*), Moskva, 1954, 365 p. [in Russia]
5. Povaliy L. V. Vykhovannya u pidlitkiv povahy do batkiv zasobamy etnopedahohiky (*Parenting teenagers parents respect means of ethnopedagogics*), Kiev, 1999, 207 p. [in Ukrainian]
6. Rusnak I. Ye. Ukrayinskyy folklor (*Ukrainian folklore*), Kiev, 2010, 300 p. [in Ukrainian]
7. Skovoroda H. Tvory u 2 t. (*Works in 2 P.*), Kiev, 1994, Part 1, 480 p. [in Ukrainian]
8. Stelmakhovych M. H. Ukrayinska rodynna pedahohika (*Ukrainian family pedagogy*), Kiev, 1997, 232 p. [in Ukrainian]
9. Shcherban P. M. Natsionalne vykhovannya v simyi (*National foster care families*), Kiev, 2000, 260 p. [in Ukrainian]

Дата \_\_\_\_\_ 10.11.15

Підпис \_\_\_\_\_ Шевцова Г. Г.

